

De belangstelling voor inkuilmiddelen neemt toe. Maar over het gebruik bestaan in de praktijk nog veel vragen. In samenwerking met ForFarmers ontzenuwt Veeteelt de belangrijkste misverstanden.

Nieuwe generatie kuilverbeteraars maakt keuze gemakkelijker

Zes misverstanden rond het inzetten van inkuilmiddelen

Elke veehouder wil verlies tijdens en na het inkuilen beperken. Het is volgens Arjan Mager van ForFarmers dan ook logisch dat de belangstelling voor inkuilmiddelen groeit. Hoe kies je het juiste middel en wanneer is gebruik zinvol? De specialist inkuilmanagement reageert op zes stellingen.

Gras inkuilen gaat gepaard met onvermijdelijke verliezen. Zo worden tijdens het conserveringsproces suikers omgezet in melkzuur en azijnzuur. Zolang er zuurstof beschikbaar is, gaat daarnaast de omzetting van suikers in koolstofdioxide en water nog door. Hierdoor nemen zowel de voederwaarde als

de hoeveelheid droge stof in een kuil af. Na het openen van de kuil ligt broei op de loer. Onder invloed van zuurstof kunnen gisten en schimmels groeien, die onder andere suikers verbruiken. Hierbij komt ook warmte vrij, wat zorgt voor de kenmerkende temperatuurstijging. Door broei daalt niet alleen de voederwaarde,

maar neemt ook de smakelijkheid van het voer af.

'Inkuilmiddelen kunnen doeltreffend zijn bij het beperken van de conserverings- en broeiverliezen. Over het gebruik bestaan in de praktijk echter nogal wat misverstanden', stelt Arjan Mager, innovatiemanager ruwvoerteelt bij ForFarmers.

1. Inkuilmiddelen kunnen een kuil redden

'Inkuilmiddelen worden vaak gezien als een noodmaatregel om een kuil te "redden" als deze dreigt te mislukken', merkt

Mager. 'Dat is maar ten dele terecht', nuanceert hij. 'Toevoegen van bacteriemengsels kan verliezen beperken, maar veran-

dert een slechte kuil niet zomaar in een geslaagde kuil. Goed gras en een uitgekiend management blijven dé criteria.'

2. Gebruik van een inkuilmiddel heeft alleen zin bij slecht weer

'Het is beslist niet zo dat het inzetten van inkuilmiddelen alleen zinvol is bij slechte weersomstandigheden. Juist bij kullen van hoge kwaliteit is veel te winnen', reageert Mager. 'Een conserveringsverlies van ongeveer vijf procent van de droge stof is niet te voorkomen. Maar wij schat-

ten dat de verliezen in de praktijk gemiddeld zo'n zeven procent zijn en vaak nog hoger, ook als de inkuilomstandigheden goed zijn', aldus de adviseur. Gebruik van een inkuilmiddel kan – ook onder goede omstandigheden – de verliezen al gauw met de helft beperken. Dat

levert geld op. Op www.kuilculator.nl kunnen veehouders op basis van hun eigen bedrijfsgegevens, zoals hoeveelheid graskuil, voederwaardeprijs, melkproductie en melkprijs, zelf berekenen hoeveel extra voerwinst door de inzet van kuilverbeteraars behaald kan worden.

3. Broei in graskuil is niet te voorkomen

‘Broei is wel degelijk te voorkomen’, legt Mager uit. Niet te droog inkuilen, intensief aanrijden, een gronddek op de kuil en een voersnelheid van minstens anderhalve meter in de week zijn effectieve maatregelen tegen broei. ‘Maar het weer heeft niemand in de hand. Bovendien is op veel bedrijven de oppervlakte om voer op te slaan onvoldoende meegegroeid met de

omvang van de veestapel’, ziet de adviseur. Hierdoor is de voersnelheid vaak onvoldoende om de broei voor te blijven. ‘Investeren in extra opslagcapaciteit is zinvol, maar niet altijd op korte termijn haalbaar’, realiseert hij zich. ‘Als broei een risico vormt, is de inzet van een broeiremmer een goede investering, want de verliezen kunnen hoog oplopen.’

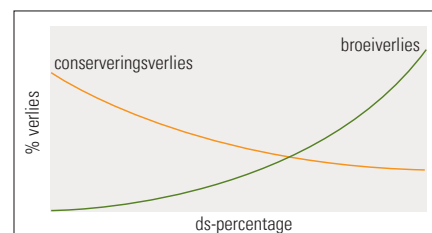
afwijking (in °C) ten opzichte van de ‘kuileigen’ temperatuur	drogestofverlies (in %)
1	3
2-6	10
> 6	15

Tabel 1 – Relatie tussen broei en verlies van droge stof (bron: *The biochemistry of silage*, McDonald et al, 1991)

4. Inkuilmiddelen zijn onder alle omstandigheden effectief

De risico’s van conserverings- en broeiverliezen hangen sterk samen met het drogestofpercentage van het gewas. In figuur 1 is dit schematisch weergegeven. ‘In een natte kuil kunnen conserveringsverliezen hoog oplopen, maar is het risico op broei minimaal. Een droge kuil is broeigevoeliger, maar zal minder voederwaarde verliezen door conservering’, legt Mager uit. Nattere kuilen hebben baat bij bacteriemengsels die uitsluitend melkzuur produ-

ceren omdat dit de conservering versnelt. Voor kuilen met meer dan veertig procent droge stof is de vorming van azijnzuur het belangrijkste, omdat dit zuur effectief werkt als broeiremmer. Inkuilspecialist Mager merkt verder nog op dat het toepassen van inkuilmiddelen niet zinvol is als het drogestofpercentage hoger oploopt dan 55 procent. Bacteriën kunnen dan niet meer groeien door gebrek aan vocht.

Figuur 1 – Relatie tussen drogestofpercentage van graskuil en risico op conserverings- en broeiverliezen

5. Als een inkuilmiddel niet baat, dan schaadt het ook niet

Mager legt uit dat lukraak inzetten van bacteriemengsels in sommige situaties averechts kan werken. Een broeiremmer inzetten als er geen risico op broei bestaat, is volgens hem bijvoorbeeld niet verstan-

dig. ‘De vorming van azijnzuur verloopt minder efficiënt dan de vorming van melkzuur en kost daardoor voederwaarde. Dat is de moeite waard als broei voorkomen kan worden, maar jammer als het

niet nodig is’, geeft hij aan. De adviseur wijst daarnaast op het risico van het mengen van middelen. ‘Verschillende bacteriestammen kunnen elkaar negatief beïnvloeden.’

6. Conserveringsverlies en broei voorkomen gaat niet samen

‘Tot voor kort waren er geen middelen waarmee zowel conserveringsverliezen als broeiverliezen effectief beperkt konden worden’, vertelt Mager. Dat maakte de keuze van het juiste inkuilmiddel las-

tig bij drogestofpercentages tussen 35 en 45 procent. ‘SiloSolve FC is een voorbeeld van een nieuwe generatie inkuilmiddelen met bacteriestammen die de zekerheid bieden dat zowel conserveringsverliezen

als het risico op broei worden geminimaliseerd’, vertelt hij. ‘Hierdoor wordt niet alleen de keuze voor de veehouder gemakkelijker, dit nieuwe middel is ook nog eens een stuk bedrijfszekerder.’